

УЧАСТЬ БЕЗ УЧАСТІ

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ
РЕАЛЬНЕ,
А НЕ БУТАФОРНЕ
ЗАЛУЧЕННЯ
ГРОМАДИ?

РЕЗУЛЬТАТИ ВІДКРИТОГО ПРОСТОРУ
СЛАВУТИЧ, 2-4 ТРАВНЯ 2017 РОКУ

ЗМІСТ

- 4 Контекст
- 7 Формат: як все відбувалося
- 16 Реальне залучення громади: типові халепи, їх причини та можливі способи їх уникнути
- 37 Рішення: каталог проектів та ініціатив
- 49 Післямова
- 53 Учасники
- 55 Організатори

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

КОНТЕКСТ

За останні кілька років концепція громадської участі (партисипації) в Україні стала своєрідним трендом. Ця концепція використовується громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування та міжнародними організаціями. Але проблема полягає в тому, що часто ті, хто прагне використати переваги такого підходу в своїй роботі, зупиняються на його формальному декларуванні, не заглиблюючись у процес. Громади, в свою чергу, також часто виявляються неготовими до повноцінного проживання досвіду партисипативних подій.

При цьому в колі громадських, культурних активістів практично відсутня дискусія про складнощі та проблеми під час впровадження проєктів громадської участі: аналіз помилок важко знайти у відкритому доступі, немає звички ділитися історіями невдач. Неуспіх сприймається як ознака непрофесійності, а не як необхідна частина розвитку.

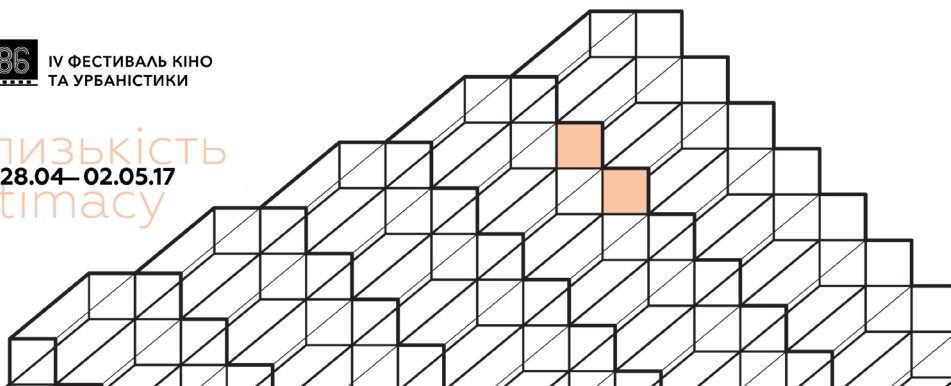
Сміливість переосмислення помилок дає нам свободу експериментів. Сучасний світ стає все більш комплексним, в ньому все рідше зустрічаються сталі причинно-наслідкові зв'язки; з'являються явища та події, які ніколи не відбувалися раніше. Відповідно немає кращих практик або визнаних експертів по цих ситуаціях. І тоді експериментування і аналіз результатів експериментів стає тим шляхом до розвитку, що в будь-який час доступний кожній людині.

Команда дослідників та фасилітаторів #openspaceworks працює з різними практиками залучення громадян, створюючи безпечний простір для висловлення ідей та використовуючи методи роботи, побудовані на принципах реальної участі кожної людини. А для повноцінної участі чесний аналіз помилок є значно більш цінним, ніж розповіді про "успішні практики".

Фестиваль кіно і урбаністики "86" також зіштовхується з цією проблематикою, вже чотири роки працюючи над децентралізацією культурного процесу

Близькість
Intimacy
28.04–02.05.17

в Україні. Реалізація одного із важливих завдань Фестивалю — перетворити пострадянське атомне моно-місто Славутич в регіональний центр культури та інновацій — є прикладом складного проекту громадської участі, де поруч із очевидними досягненнями (Фестиваль став однією з головних міжнародних кіно- та урбаністичних подій в Україні; його аудиторія збільшується щорічно в 2-3 рази; отримано Лейпцизьку премію інтегрованого розвитку міст), організатори постійно зіштовхуються із значно меншим ступенем залучення місцевої громади, ніж очікують. Тема фестивалю у 2017 році — близькість. Близькість, яка неможлива без відкритості, вразливості, визнання своїх помилок та готовності чесно про них говорити з іншими. Відкритий простір у Славутичі став для команди #openspaceworks та організаторів фестивалю "86" символічним і фізичним простором, де ця близькість є можливою.

ІЛЛЯ ГЛАДШТЕЙН, ОРГАНІЗАТОР ФЕСТИВАЛЮ 86:

ЧОМУ ЦЕ ВСЕ ЗАРАЗ ВІДБУВАЄТЬСЯ У СЛАВУТИЧІ?

Я ОСОБИСТО І МОЇ КОЛЕГИ ДАВНО ВІДЧУЛИ ТЕНДЕНЦІЮ, ЩО В КУЛЬТУРНОМУ ПОЛІ ЗОКРЕМА І В НАШОМУ СУСПІЛЬСТВІ ЗАГАЛОМ ПОМИЛКИ ТА НЕУСПІХ СПРИЙМАЮТЬСЯ ЯК ОБРАЗА, ЯК ГРІХ, ЯК ЩОСЬ НЕПРИСТОЙНЕ. ЦЯ ТЕМА Є ТАБУЙОВАНОЮ.

А НАВ'ЯЗУВАНИЙ ВСІМ НАРАТИВ УСПІХУ «В МЕНЕ ВСЕ ВИЙШЛО З ПЕРШОГО РАЗУ», «Я ТАКИЙ КЛАСНИЙ», МЕНІ ЗДАЄТЬСЯ, ЗНАЧНО СПОВІЛЬНЮЄ РОЗВИТОК ЯК ОКРЕМИХ АКТИВІСТІВ І ВСІХ УЧАСНИКІВ ПРОЦЕСІВ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗМІН, ТАК І СУСПІЛЬСТВА ЗАГАЛОМ.

НА ДОДАЧУ МИ МАЄМО СПАДОК РАДЯНСЬКОЇ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ, ЯКА ОЦІНЮЄ ПОМИЛКИ, А НЕ ДОСЯГНЕННЯ: ЗА ДВІЙКУ МОЖУТЬ ВИКЛИКАТИ БАТЬКІВ І ПОКАРАТИ. В РЕЗУЛЬТАТІ ЛЮДИ БОЯТЬСЯ ПОМИЛОК, ЇХ ОПРИЛЮДНЕННЯ ТА ПУБЛІЧНОЇ РОБОТИ НАД ВИПРАВЛЕННЯМ.

ТОМУ МИ І ЗАХОТИЛИ ЗІБРАТИ СВОЇХ КОЛЕГ: КУЛЬТУРНИХ АКТИВІСТІВ, МЕНЕДЖЕРІВ, УРБАНІСТІВ, АРХІТЕКТОРІВ, ТИХ, ХТО ПРОФЕСІЙНО ПРАЦЮЄ З ГРОМАДОЮ. ОРГАНІЗУВАТИ ТАКИЙ БЕЗПЕЧНИЙ ПРОСТІР, В ЯКОМУ ВОНИ ЗМОЖУТЬ ПОДІЛИТИСЬ ОДИН З ОДИМ СВОЇМ ДОСВІДОМ НЕВДАЧ У ЗАЛУЧЕННІ. АДЖЕ ЗАРАЗ ЦЕ ПОНЯТТЯ СТАЛО ПОПУЛЯРНИМ В СУСПІЛЬСТВІ, АЛЕ НІХТО НЕ ЗНАЄ, ЯК ЩОСЬ У КОГОСЬ ПІШЛО НЕ ТАК. ЦЕ ДУЖЕ ВАЖЛИВА ІНФОРМАЦІЯ, АДЖЕ ЦЕ ТЕМА В УКРАЇНІ НОВА, ЇЙ ВІД СИЛИ РОКІВ П'ЯТЬ, І ЯКИХОСЬ СИСТЕМНИХ ЗБІРОК ВЛАСНЕ УКРАЇНСЬКОГО ДОСВІДУ НЕМАЄ. ЦЕЙ ЗАХІД ПОКЛИКАНИЙ ЗГЕНЕРУВАТИ СВОЄРІДНУ БАЗУ ЗНАТЬ, ХОЧА Б У ВИГЛЯДІ РОЗМОВ, КОНСПЕКТІВ, ПРОТОКОЛІВ, ЩО В ПЕРСПЕКТИВІ МОЖЕ

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

ПЕРЕРОСТИ В РЕГУЛЯРНУ РОБОТУ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ З АНАЛІЗОМ ПОМИЛОК І БАЗУ FAQ — ЩО РОБИТИ, КОЛИ НЕ ВИХОДИТЬ.

ДМИТРО ГУРІН, РАДНИК МОЗ:

Я ВПЕРВЫЕ В СЛАВУТИЧЕ И УВИДЕЛ ШОКИРУЮЩУЮ КАРТИНУ — ЭТО ГОРОД-УТОПИЯ, УТОПИЯ ВЫСОЧАЙШЕГО ПОЛЕТА. ГОРОД, КОТОРОГО НА САМОМ ДЕЛЕ НЕ ДОЛЖНО БЫЛО БЫ ЗДЕСЬ БЫТЬ. ЭТОТ ГОРОД И ЭТА УТОПИЯ — РЕЗУЛЬТАТ КАТАСТРОФЫ. ГОРОД, ПОСТРОЕННЫЙ ПОСЛЕ ВЗРЫВА НА ЧАЭС. ДЛЯ МЕНЯ ЭТО ОЧЕНЬ СЛОЖНОЕ ПЕРЕЖИВАНИЕ. 25 ТЫСЯЧ ЧЕЛОВЕК, КОТОРЫЕ ТУТ ОБИТАЮТ И НЕ ЗНАЮТ, КАК ЖИТЬ ДАЛЬШЕ. И НАШ OPEN SPACE — ЭТО ТАКАЯ ЖЕ СВОЕОБРАЗНАЯ УТОПИЯ, ЖЕЛАНИЕ СГЕНЕРИРОВАТЬ НОВЫЕ СМЫСЛЫ ДЛЯ ВСЕЙ СТРАНЫ И ПРИДУМАТЬ, КАК НАМ ЖИТЬ ДАЛЬШЕ. ЭТО ОЧЕНЬ СИМВОЛИЧНО. ЧТО СЛАВУТИЧ, ГОРОД С БЕСГРАНИЧНЫМ НЕРЕАЛИЗОВАННЫМ ПОТЕНЦИАЛОМ, ДОЛЖЕН ПРИДУМАТЬ, КАК ЕМУ ЖИТЬ. И МЫ ДОЛЖНЫ ПРИДУМАТЬ, КАК НАМ ЖИТЬ В НАШЕЙ СТРАНЕ. ЭТОТ ПРОЦЕСС СОСТОИТ ИЗ СОТЕН ВСТРЕЧ И РАЗГОВОРОВ. ДЛЯ МЕНЯ ОЧЕНЬ ВАЖНО, ЧТО ПРОЦЕСС НЕ ПРЕКРАЩАЕТСЯ И ИДЕТ ПО ВСЕЙ СТРАНЕ. А ЭТО ЗНАЧИТ — БУДЕТ РЕЗУЛЬТАТ.

ФОРМАТ: ЯК ВСЕ ВІДБУВАЛОСЯ

Захід проходив відповідно до принципів технології Відкритого простору. Технологія Відкритого простору — це простий, універсальний та ефективний метод проведення нарад, зборів, конференцій та зустрічей для груп кількістю від 7 до кількох тисяч учасників. Тривалість Відкритого простору може бути від 4 годин до кількох днів.

Цю технологію застосовують з різною метою — вирішення управлінських, навчальних чи творчих завдань, обговорення певних питань, розв'язання проблем чи прийняття рішень. Хоча учасниками таких зустрічей часто є люди, різні за спеціалізацією, поглядами на обрану проблему та темпераментами, Відкритий простір надає можливість всім взяти участь у обговоренні різних аспектів спільної актуальної для всіх учасників теми та у процесі прийняття рішень.

Час і «територія» у Відкритому просторі структуровані таким чином, що люди самі організують свою роботу, обговорення, навчання чи планування. Кожен з учасників працює саме над тими завданнями, які для нього є цікавими й актуальними і за які він готовий нести відповідальність. В основі методу лежить здатність людей до самоорганізації.

Відкритий простір часто використовують для проведення конференцій та форумів, як формат «не-конференції» — коли відповідальність за зміст заходу покладена на його учасників. У корпоративному форматі ВП використовують зокрема й для проведення загальних організаційних, стратегічних сесій чи для вирішення конкретних бізнес-завдань. В Україні Відкритий простір застосовується вже понад 10 років.

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

ПРИНЦИПИ ВІДКРИТОГО ПРОСТОРУ

ВСІ ХТО ПРИЙШЛИ, — САМЕ ТІ, ХТО МАЛИ ПРИЙТИ...

...НАГАДУЄ УЧАСНИКАМ, ЩО ЇМ НЕ ПОТРІБЕН ГОЛОВА ПРАВЛІННЯ ТА ЩЕ 100 ОСІБ, ЩОБ ДОСЯГТИ ЦІЛІ; ДЛЯ ЦЬОГО ПОТРІБНІ ЛИШЕ ТІ, ХТО ТУРБУЮТЬСЯ АБО ДБАЮТЬ ПРО РЕЗУЛЬТАТ

ВСЕ ПОЧИНАЄТЬСЯ ТОДІ, КОЛИ МАЄ ПОЧАТИСЯ...

...НАГАДУЄ УЧАСНИКАМ, ЩО «ДУХ ТА КРЕАТИВНІСТЬ НЕ МАЮТЬ РОБОЧОГО ГРАФІКУ»

ВСЕ, ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ, — САМЕ ТЕ, ЩО МАЄ ВІДБУВАТИСЬ...

...НАГАДУЄ УЧАСНИКАМ, ЩО ВСЕ, ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ, Є РЕАЛЬНИМ І ЖОДНІ СКАРГИ ТА ПЕРЕСМИКУВАННЯ НЕ МОЖУТЬ ЗМІНИТИ ЦЮ СИТУАЦІЮ. ПРИЙМІТЬ ЇЇ ТА СПРОБУЙТЕ ОТРИМАТИ МАКСИМАЛЬНУ КОРИСТЬ В ПОТОЧНІЙ РЕАЛЬНОСТІ

ВСЕ ВІДБУВАЄТЬСЯ ТАМ, ДЕ МАЄ ВІДБУВАТИСЯ...

...НАГАДУЄ УЧАСНИКАМ, ЩО ПРОСТІР Є УСЮДИ ТА ЗАВЖДИ. БУДЬ ЛАСКА, БУДЬТЕ СВІДОМІ ЦЬОГО

ЯКЩО КІНЕЦЬ — ТО КІНЕЦЬ. ЯКЩО НЕ КІНЕЦЬ, ТО — НЕ КІНЕЦЬ...

... НАГАДУЄ УЧАСНИКАМ, ЩО МИ НІКОЛИ НЕ ЗМОЖЕМО УЯВИТИ СОБІ, СКІЛЬКИ ЧАСУ НАМ ПОТРІБНО ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ТОГО ЧИ ІНШОГО ЗАВДАННЯ АБО ЗАВЕРШЕННЯ ТІЄЇ ЧИ ІНШОЇ РОЗМОВИ. НЕ ПОСПІШАЙТЕ ЧЕРЕЗ ТЕ, ЩО У ВАС НА ДИСКУСІЙНУ СЕСІЮ ЗАПЛАНОВАНО 30 ХВИЛИН. ВИРІШУЙТЕ ЗАВДАННЯ!

У Відкритому просторі діє один закон — закон мобільності. Ви можете ініціювати тему обговорення. Але якщо в ході розмови ви зрозумієте, що у групі ви не можете ані привнести щось корисне, ані навчитися чомусь новому — не стримуйте себе, а шукайте групу, де зможете реалізувати саме ваші потреби.

У відкритому просторі є просте попередження — будьте готовими до несподіванок! Адже в результаті діалогу і щирого бажання вирішити проблему рішення можуть бути несподіваними.

КОЛИ ВІДКРИТИЙ ПРОСТІР — ДОРІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ?

Гарісон Оуен, автор технології Відкритого простору, пояснює, що його підхід найкраще працює, коли дотримані такі критерії щодо питання, яке виноситься на обговорення під час ВП:

- Реальна бізнес-проблема, яку слід вирішити;
- Складність завдань, які слід виконати, або результатів, яких слід досягти
- Різноманіття залучених учасників, необхідних для вирішення питання;
- Реальний або потенційний конфлікт в значенні, що люди справді піклуються про центральне питання/мету відкритого простору;
- Терміновість в значенні, що діяти слід було ще вчора.

КОМАНДА ФАСИЛІТАТОРІВ

МАР'ЯНА ЗАВІЙСЬКА
НЕЗАЛЕЖНА
КОНСУЛЬТАНТКА,
ФАСИЛІТАТОРКА (КИЇВ)

ТАРАС ТИМЧУК
ФАСИЛІТАТОР,
ТІММУ ТЕАМ (КИЇВ)

ОЛЕКСАНДРА ЦЕЛІЩЕВА
НЕЗАЛЕЖНА
КОНСУЛЬТАНТКА,
ФАСИЛІТАТОРКА
(БАХЧИСАРАЙ-КИЇВ)

МИХАЙЛО ВОЙТОВИЧ
ДОКУМЕНТАТОР,
«СВІТ ГРОМАД» (ЛУЦЬК)

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

КОРОТКИЙ ОГЛЯД ПРОЦЕСУ

Протягом перших двох днів учасники Відкритого простору заявили понад 36 тем. В підсумку це вилилось у 25 обговорень в малих групах (суміжні теми учасники могли об'єднувати).

ТЕМИ ГРУПОВИХ ДИСКУСІЙ

ФОКУС НА ПОЗИТИВНИХ ЗМІНАХ У СУСПІЛЬСТВІ

ІНІЦІАТОРКА: Тетяна Дементьева (Фото)

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Варто вчитись приміряти чужі ролі, щоб розуміти причини виникнення проблеми і отримати змогу її переосмислити (наприклад, з допомогою технології «форум театру»).

КЕЙС ПРОЕКТУ «МЕТАМІСТО» У СЛАВУТИЧІ У ВЕРЕСНІ 2016 РОКУ

ІНІЦІАТОРКА: Анастасія Парафенюк

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Якщо проект партисипативний — то потрібно слухати громаду, якщо ж це мистецький проект, то спочатку необхідна інтервенція з боку організаторів, а вже потім діалог з містянами.

ЩО РОБИТИ, КОЛИ МЕТА ОДНА, А МЕТОДИ РЕАЛІЗАЦІЇ АКТИВІСТІ ВБАЧАЮТЬ ПО-РІЗНОМУ?

ІНІЦІАТОРКА: Тамара Харчилава

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Активісти часто поділяються на дві категорії. Одні категорично не готові співпрацювати з владою, інші — готові до співпраці та компромісів. Таке розділення послаблює групу та призводить до внутрішніх конфліктів. Ще одна причина розділень — ідеологічна.

СКЕЛЕТ У ШАФІ. КЕЙС «ХУДОЖНЬОГО САЛОНУ»

ІНІЦІАТОРКА: Марина Орлова

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ:

ЯК ЯКІСНО ЗАЛУЧАТИ ГРОМАДУ ДО ПРОЕКТІВ МІСЬКОГО РОЗВИТКУ?

ІНІЦІАТОРКА: Анна Бондар

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Проект міського розвитку — це коли результат має пролонговану дію, не дорівнює існуючому стану, передбачає нову якість, націлений на розвиток мешканців (не назовні), передбачає інтеграцію різних груп інтересів, базований на підтверджених дослідженнях.

ЯК ЗАЛУЧАТИ МЕШКАНЦІВ ДО РОЗВИТКУ КОНКРЕТНОЇ ТЕРИТОРІЇ (ВУЛИЦЯ, РАЙОН)? НЕВДАЧІ VS ПЕРЕМОГИ

ІНІЦІАТОРКА: Анна Бондар

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Що таке якісне залучення? — Нічого для нас без нас!

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

**УЧАСТЬ
БЕЗ
УЧАСТІ**

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

МИСТЕЦЬКІ ТА ІНШІ ПРОЕКТИ. УСПІХИ / НЕУСПІХИ

ІНІЦІАТОРКИ: Оксана Потапова, Мирослава Ганюшкіна

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Один із факторів невдач — перенасиченість подіями.

ЯК ПРОБУДИТИ «СОННІ» ГРОМАДИ ТАК, ЩОБ ВОНИ БРАЛИ АКТИВНУ УЧАСТЬ У ЖИТТІ МІСТА?

ІНІЦІАТОР: Руслан Рудомський

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Головні патерни, з яким потрібно працювати: «безпека-небезпека», «відчуття справедливості», «магічні наслідки» (ієрархічне мислення).

ЯК ЗРОБИТИ COMMUNITY-ЦЕНТР, КОЛИ Є БУДІВЛЯ І НАВІТЬ КОШТИ?

ІНІЦІАТОР: Дмитро Гурін

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Більшість медичних закладів в Україні належать громадам і побудовані ще за часів СРСР. У них надвеликі площі (часто у 3-4 рази більші від реально необхідних). Перед муніципалітетами стоїть питання — що з цими площами робити? Є пропозиція — розгорнути на цій інфраструктурі community centers, які могли б фінансуватися з різних джерел.

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО НА СЛОВІ І НА ДІЛІ

ІНІЦІАТОРКА: Олена Полозок

Чому все сталося не так, як гадалося у проекті мрії?

ЯК ЗАСЛУЖИТИ ДОВІРУ ТА ПОДАРУВАТИ ВПЕВНЕНІСТЬ МЕШКАНЦЯМ
В ТОМУ, ЩО ЇХ КОМЕНТАР, ПОБАЖАННЯ ТА УЧАСТЬ ДОПОМОЖУТЬ
У ТВОРЕННІ ГРОМАДСЬКИХ ПРОСТОРІВ?

ІНІЦІАТОРКИ: Марія Грищенко, Олена Джула-Райфшнайдер

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Світ став тіснішим. Завдяки соціальним мережам можна швидко налагоджувати потрібні контакти.

Я — ЛІДЕР У КОМАНДІ. ЯК СЕБЕ ОРГАНІЗУВАТИ?

ІНІЦІАТОРКА: Олена Полозок

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Потрібно дозволяти собі експериментувати, бути відкритим та приймати бачення інших.

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ, А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ
У МАЙБУТНЬОМУ?

ІНІЦІАТОР: Костянтин Колесников

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Мрія, яку ви полюбите — ваша можливість жити в кращому середовищі у майбутньому.

ГОРИЗОНТАЛЬНІ СТРУКТУРИ

ІНІЦІАТОРКИ: Оксана Потапова, Тоня Мельник, Анастасія Парафенюк, Світлана Колодій, Ірина Маренкова, Таня Дементьева.

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ:

ТРЕНІНГ-ТУРИЗМ: ЯК З ЦИМ ЖИТИ. ГРАНТООСВОЮВАННЯ

ІНІЦІАТОРКА: Наталя Балабан

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Тренінг-туризм передбачає присутність, а не участь людини.

ВАНДАЛИЗМ. ЯК ЗАХИСТИТИ ПРОЕКТ?

ІНІЦІАТОРИ: Оксана Олійник, Олексій Багнюк.

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Одна з причин вандалізму — це замовчування проблеми, або її невиявлення на початковому етапі проекту.

ЯКІ ІНСТРУМЕНТИ, КАНАЛИ, МАЙДАНЧИКИ, PR ТА ЗОВНІШНЮ КОМУНІКАЦІЮ МОЖНА І ВАРТО ЗАСТОСОВУВАТИ ДЛЯ УСПІШНОГО ПРОМО ГРОМАДСЬКОЇ ІНІЦІАТИВИ?

ІНІЦІАТОРКА: Марія Шененко.

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Часто достатньо використати усі наявні безкоштовні (доступні) канали комунікації.

ГРОМАДА — ЗА. ВЛАДА — ПРОТИ. ПРОЕКТ ПОБУДОВАНО БЕЗ ПОГОДЖЕНЬ

ІНІЦІАТОРИ: Оксана Олійник, Максим Попов.

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ:
ЯК ЗАХИСТИТИ ПРОЕКТ ПІД ТИСКОМ ВЛАДИ? ГРОМАДА — ЗА. ВЛАДА — ПРОТИ

ІНІЦІАТОРИ: Оксана Олійник, Максим Попов.

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ:

ГРОМАДСЬКИЙ БЮДЖЕТ. ОБМІН ДОСВІДОМ

ІНІЦІАТОР: Олексій Багнюк.

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Ніхто на обговорення і обмін досвідом не прийшов

ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ АКТИВІСТІВ. ЯК ЇХ ПЕРЕВАНТАЖИТИ?

ІНІЦІАТОРКА: Тамара Харчилава.

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Необхідно просувати культуру сталості.

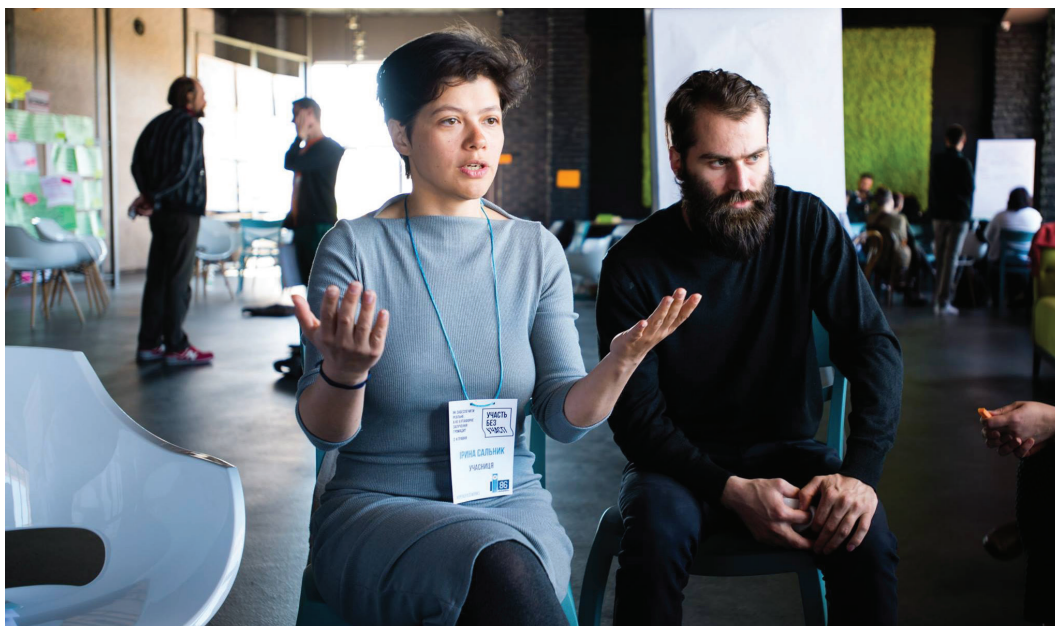
ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДИ, ПІДЛІТКІВ ДО МИСТЕЦЬКИХ, КУЛЬТУРНИХ
ТА ОСВІТНІХ ПРОЕКТІВ

ІНІЦІАТОРИ: Олександр Фоменко, Євгенія Відіщева, Анна Оксютович.

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Результат, який нам не подобається, — це теж результат.

ЧОРНИЙ УРБАНИЗМ. МАРГІНАЛЬНІ АКТИВІСТИ

ІНІЦІАТОРИ: Юлія Фролова, Максим Васалатій.

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: Це коли гроші є, а розуміння нема...

МОДЕЛЬ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ КИЄВА

ІНІЦІАТОР: Дмитро Гурін.

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ:

ДЕСТРУКТИВНІ ГРОМАДСЬКІ ОБГОВОРЕННЯ, ПРИВИДИ КОМУНІЗМУ
І ДИТЯЧІ ТРАВМИ: ЯК НЕ ПОТРАПИТИ У ПАСТКУ?

ІНІЦІАТОРИ: Олександра Сладкова, Андрій Руцак.

КЛЮЧОВЕ ВІДКРИТТЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСКУСІЇ: «У вас тут є приватний інтерес у цьому проєкті!» — ЗРАДА!

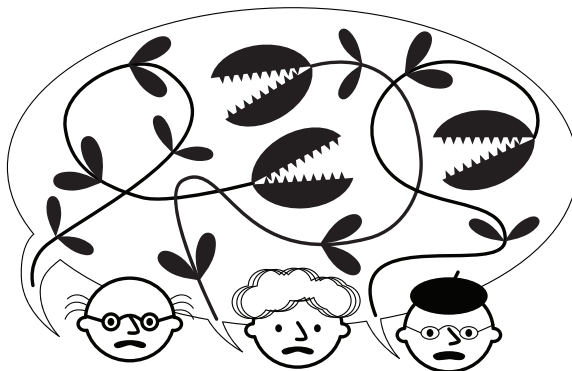
ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

**УЧАСТЬ
БЕЗ
УЧАСТІ**

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

РЕАЛЬНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ: ТИПОВІ ХАЛЕПИ, ЇХ ПРИЧИНИ ТА МОЖЛИВІ СПОСОБИ ЇХ УНИКНУТИ

ЛЮДИ ПРИХОДЯТЬ, ЩОБ ВИГОВОРИТИСЬ

- Телевізор часто транслює негативні новини. Це створює депресивний та конфліктний фон.
- Традиційна відсутність якісних публічних просторів в українських громадах унеможлиблює комунікацію між людьми.
- Низька комунікативна культура в суспільстві.

- Сформувати чіткий порядок денний та цілі зустрічі. В ідеалі — донести цю інформацію до учасників заздалегідь.
- Із самого початку зустрічі озвучити регламент та правила.
- Навчитись говорити відкрито про свої провали та проблеми — це підвищує довіру.

Зрештою, реалізація потреби «виговоритись» (за умови коректної фасилітації та керованості процесу) в підсумку може знизити рівень конфліктності у громаді та підвищити взаємну довіру, що дозволить глибше залучити людей до конкретних проектів.

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

УЧАСТЬ
БЕЗ
УЧАСТІ

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

ЛЮДИ НЕ ПРИХОДЯТЬ

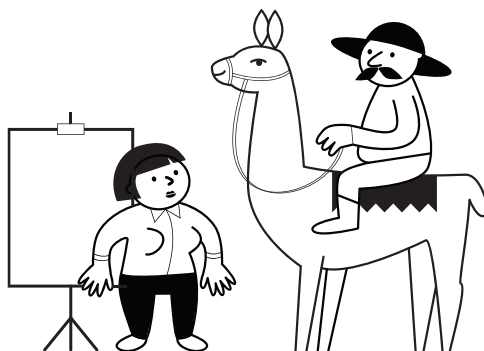
- Невдало сформульована тема (незрозуміла, не видається важливою).
- Невдало обрано час (зайнятість, святкові дні, хороша погода для пікніка).
- Використано не всі доступні канали інформування (дошка оголошень, соціальні мережі, сайт громади чи спільноти, місцевий форум, місцеві ЗМІ, обхід «від дверей до дверей» тощо).
- Сторонні експерти відлякують мешканців.

- Подумати над формулюванням теми, яке б «чіпляло», привертало увагу та спонукало прийти.
- Запитати у самих людей, який час їм буде зручним.
- Використати усі доступні канали інформування.
- Заохотити матеріальними благами (смаколики, сувеніри тощо).

Деколи є сенс «дробити» велике зібрання людей на менші (наприклад, за віком чи сферою діяльності).

ПРИХОДЯТЬ «НЕ ТІ» ЛЮДИ

- Невдало сформульована тема (незрозуміла, не видається важливою тим, кого ви планували залучити).
- Невдало обрано час (зайнятість цільової аудиторії).
- Використано нерелевантні для цільової групи канали інформування (наприклад, оголошення в місцевій газеті із закликом до молоді).

Максимально деталізовано опишіть образ людини, яка має прийти. Продумайте, що її мотивує, коли вона може бути вільною, як вона найшвидше зможе дізнатись про захід.

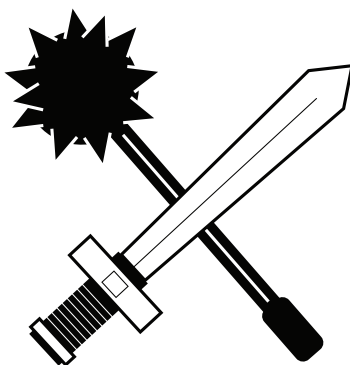

Ця проблема інколи має іншу сторону. Прийшли «ті, хто мав» прийти, просто ініціатори не дослідили або недооцінили важливість озвученої теми саме для тих, хто в результаті прийшов (помилка з визначенням цільової групи).

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

СКОЧУВАННЯ В «ХОЛІВАРНИЙ¹» КОНФЛІКТ

- Відсутність чіткого порядку денного та правил участі.
- Відсутність якісної модерації події.
- Відсутність артикульованих спільних потреб і цілей у представників громади.

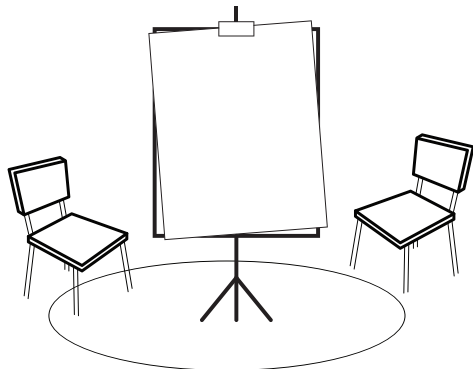

На самому початку проекту варто оформити стійку платформу спільних цінностей, потреб та цілей проекту для усіх зацікавлених сторін. Одним з найбільш ефективних партисипативних інструментів для цього є технологія «пошук майбутнього».

Дуже часто такого роду протистояння розгораються щодо банальних і маловагомих речей (якого кольору має бути будинок, замість того — який будинок і як ми маємо побудувати).

1 Холівар (священна війна) — безкомпромісне протистояння діаметрально протилежних позицій, в якому (відносно) перемогу отримує той, хто перетягне на свій бік більше прихильників.

ПОГОВОРИЛИ І РОЗІЙШЛИСЬ

- Низька обізнаність в практичних інструментах реалізації громадських проектів.
- Відсутність бачення подальшого розвитку подій організаторами заходу.
- Низький рівень актуальності проблеми (ніхто не хоче витратити на неї час).
- Висока складність питання (бракує спеціальних компетенцій).

Все починається з планування. З плану проекту (заходу) має бути зрозуміло (принаймні організаторам), який подальший розвиток подій є можливим і бажаним. Які спеціалісти є, як їх залучити, кого потрібно знайти зі сторони.

Як правило, така проблема виникає у заходах, які проводяться «для галочки», коли ніхто особливо не зацікавлений в подальшому розвитку проекту (принаймні настільки, щоб брати на себе відповідальність за планування і виконання подальших кроків).

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

ГРОМАДА ВИСТУПАЄ ПРОТИ ПРОЕКТУ

- Не проведено попереднє дослідження громади, її власного розуміння своїх потреб.
- Проект просувають мало відомі (або невідомі взагалі) «інтервенти» (не місцеві жителі).
- Відсутній попередній успішний досвід громади з ініціаторами проекту.
- Невдало обрано інструментарій проекту.
- Проект просувається «нахрапом», без попередньої роботи з громадою.

- Попередні дослідження потребують часу та ресурсів, але без них навіть найпривабливіший проект може перетворитися в неуспішну історію. Власне, невдалий підбір інструментарію і є скоріше наслідком відсутності попереднього дослідження (наприклад такий мистецький феномен, як мурал, далеко не всі вважають естетично привабливим).
- Для інтервентів рекомендується окрім дослідження громади, попрацювати трохи «в полі» і спільно з представниками громади досягти хоча б незначних видимих перемог. Реалізувати невеликі успішні проекти разом.

Попередня активність може слугувати як інструментом дослідження громади, так й інструментом попереднього інформування про проект та його ініціаторів.

ГРОМАДА ПОЧИНАЄ ЧИНИТИ ОПІР ПІД ЧАС РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ

- Не заручились підтримкою «лідерів думок» на старті проекту.
- Відсутня прозора схема та зрозуміла можливість включення в проект на будь-якому з його етапів.
- Невдало обрано інструментарій проекту.
- Нехтування результатами обговорень при прийнятті рішень на початку проекту.

- Ключем до успіху може бути максимально інклюзивне обговорення, публічність та передбачуваність. В тому числі із тісним залученням місцевих «лідерів думок».
- Фіксація й оприлюднення усіх домовленостей унеможливить (як мінімум, ускладнить) нехтування прийнятими рішеннями в широкому колі при практичному втіленні.

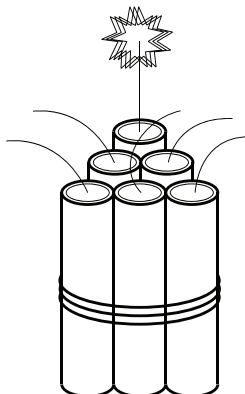
При публічному плануванні та реалізації усіх етапів проекту громада, як правило, розуміє процеси, що відбуваються, і готова (завдяки оприлюдненому заздалегідь плану) до «несподіванок».

Максимальна публічність та використання усіх можливих методів формування відчуття «передбачуваності» з самого початку суттєво знижує ризики виникнення подальшого спротиву. Або, як мінімум, дозволяє активістам отримати зворотній зв'язок від громади із сигналами про ризики щодо можливого спротиву заздалегідь.

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

ВИНИКНЕННЯ СФОРМОВАНОЇ ГРУПИ ПРОТИДІЇ ПРОЕКТУ

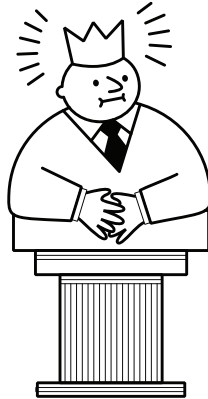
- «Еволюція» стосунків активістів з громадою до рівня конфлікту. Як правило, через:
 - Відверте нехтування озвученими потребами громади.
 - Відсутність прозорості та передбачуваності ходу реалізації проекту.
 - Відсутність системної (будь-якої) інформаційної активності до та під час проекту.
 - «Інтервенти» (не місцеві жителі) не змогли / не захотіли «подружитись» з громадою.
 - Наявність (виникнення) конкуруючої групи з аналогічними або протилежними цілями.

- Виділяти час та ресурси на попереднє інформування громади про цілі та особливості реалізації проекту (хто ти такий, що ти плануєш?).
- Фіксувати усі побажання.
- Користуватись послугами професійних модераторів та конфліктологів.
- Розширювати канали та способи комунікації з громадою.

Як правило, конфлікт «закладається» десь на початку проекту: щось не домовили, когось (чийсь інтереси) не врахували, про когось (впливового) забули.

ВЛАДА ЧИНИТЬ ОПІР АБО ПРОСТО НЕ ЙДЕ НА СПІВПРАЦЮ

- Неочевидний електоральний ефект.
- Відсутність позитивного досвіду попередніх реалізованих проєктів (молода, нова команда).
- Імідж активістів як «місцевих божевільних».
- Активісти від початку сприймають владу як ворога.
- Влада «ревнує» громаду до громадських активістів (особливо перед виборами).

- Чітко окреслити цільову аудиторію в кількісних та якісних характеристиках, зрозумілих для влади, з огляду на їхню електоральну вагу.
- Офіційні, навіть формальні, домовленості (договір, партнерство, меморандум) — це важливо.
- Шукати паралельне фінансування — успішні «паралельні» проєкти притягують увагу влади.
- Спробувати погодити проєкт частково, якщо не вдається відразу повністю.
- Використовувати усі законні засоби тиску — скарги, петиції, пікети, суд.
- Пропонувати готові рішення, а не лише критику — формат «дорожньої карти».
- Постійний контроль дій влади з боку ініціативної групи.

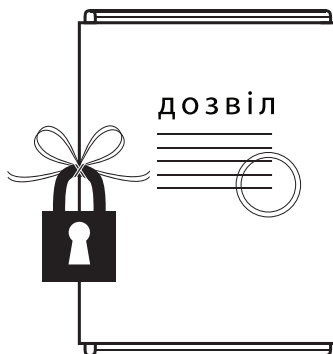
Як правило, виконавчі владні структури дуже добре розуміють мову інструкцій та розпоряджень. Тому досягнення формальних домовленостей з владою завжди має відчутніший ефект, ніж неформальні обіцянки та плани.

Традиційно «під вибори» влада завжди активізується, що можна використати на прискорення проєктів.

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

НЕ ВДАЄТЬСЯ ПРОЙТИ БЮРОКРАТИЧНІ ПЕРЕШКОДИ

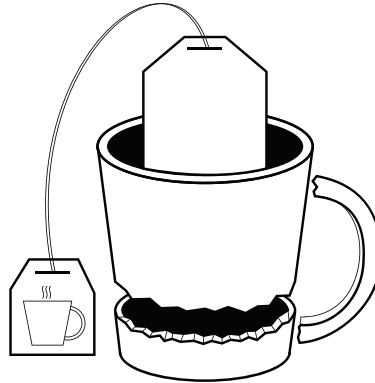
- Відсутність (нестача) знань активістів про чинні та дієві бюрократичні процедури та інструменти впливу.
- Імідж активістів як «місцевих божевільних».
- Активісти від початку сприймають владу як ворога.
- Не всі готові йти на компроміси — це розділяє і послаблює групу активістів.

- Намагатись укласти меморандуми (договори) з владою про конкретний проект з чіткими взаємними кроками та відповідальними особами.
- Приділити час та вивчити існуючі бюрократичні процедури. Як правило, вони працюють, якщо чітко дотримуватись процедур та інструкцій. Крім того, чітке слідування інструкціям знімає «ауру місцевого божевільного» з активіста на відміну, якщо він (активіст) намагається проходити бюрократичні коридори на емоціях.

Дуже часто бюрократи чинять перепони не тому, що вони погані люди і не хочуть допомогти, а тому що питання, з яким до них звертаються, може бути поза їхньою компетенцією. Або саме питання сформульоване нечітко, що не дозволяє встановити можливі шляхи для його швидкого вирішення.

ПОСЕРЕД ПРОЕКТУ «РОЗСИПАЄТЬСЯ» КОМАНДА, ЯКА РЕАЛІЗОВУЄ ПРОЕКТ

- Ідеологічно різні погляди (соціально-політичні та економічні) на розвиток країни загалом і громади зокрема.
- Відсутнє розуміння і перелік цілей, які вплинуть на покращення життя громади незалежно від ідеології та різних поглядів активістів.
- Відсутність домовленостей про процедури (прийняття рішень).
- Брак активістів, які готові вести проекти.
- Розпорошеність і «всеїдність» активістів.
- Слабкі лідерські, управлінські та організаторські здібності формального лідера проекту.

- Домовлятися про усі процедури та принципи прийняття рішень, особисті та організаційні (кооперативні) інтереси, повноваження та міру відповідальності ще до активної фази проекту («на березі»).
- Визначити поля для можливих компромісів за умови участі у проекті активістів з різними соціально-політичними та економічними ідеологіями.
- Оцінити усі можливі ризики невиконання проекту (в тому числі через брак активістів та вихід з проекту волонтерів).
- Сфокусуватись на проектах, що відповідають стратегії розвитку організації — команда може бути меншою, але монолітною.

Мабуть, основною причиною розвалу команд є невміння відкрито проговорити власні інтереси у проекті його ключовими учасниками. Відсутність довіри один до одного та довіри до майбутнього послаблює внутрішні командні зв'язки, що за умови сильніших зовнішніх впливів призводить до розвалу.

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

НЕ ВДАЄТЬСЯ ЗАЛУЧИТИ БІЗНЕС

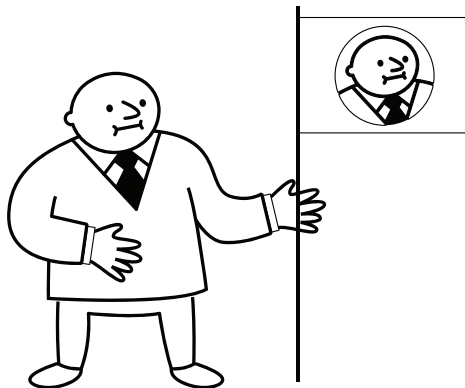
- Бізнес не вірить активістам.
- Активісти не вірять бізнесу.
- Стереотипність сприйняття сторонами один одного (в усіх є певні приховані інтереси).
- Бізнес не вбачає прямої вигоди або вбачає загрозу для себе.

- Прописати вигоди для кожного конкретного підприємства (підприємця), якого потрібно залучити.
- Заручитись підтримкою впливової в бізнес-середовищі людини (як правило теж підприємця або власника компанії).
- Часто в середовищі підприємців достатньо отримати підтримку кількох впливових або просто відомих компаній, щоб інші включились «за компанію».

Важливо пам'ятати, що головна мета існування будь-якого бізнесу — отримання прибутку. І ще — підприємці люблять ігри й азарт.

ПОЛІТИЗАЦІЯ ГРОМАДСЬКОГО ПРОЕКТУ

- Надмірне залучення політиків (в якості «весільних генералів»).
- Домінування однієї з політичних сил — безальтернативне політичне поле (якщо хочеш щось зробити, мусиш домовлятися з чітко визначеною політичною силою).
- Влада (політики) приходять «під камери».

- Потрібно поррахувати ризики — наявність політичного «даху» не завжди гарантує доступ до ресурсів. Може вийти навпаки.
- Формулювати та реалізовувати проект так, щоб його не могла не підтримати більшість політичних сил.

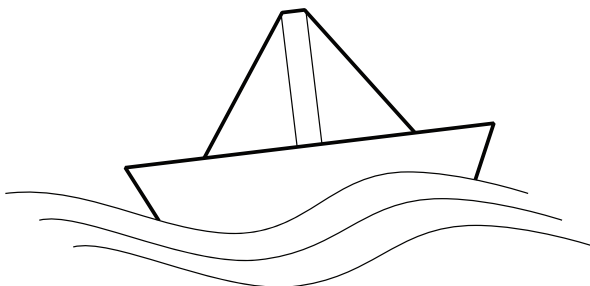

За умови публічності та прозорості громадські проекти, які позиціонуються як позаполітичні часто мають більше впливу ніж «однопартійні». Звісно, це не стосується молодих ініціатив та організацій, яким спочатку потрібно показати свої можливості, а вже потім розраховувати на політичну підтримку (зате відразу більшості політсил).

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

ПЛІННІСТЬ ГРОМАДЯН (КОЖНОЇ ЗУСТРІЧІ ПРИХОДЯТЬ РІЗНІ ЛЮДИ)

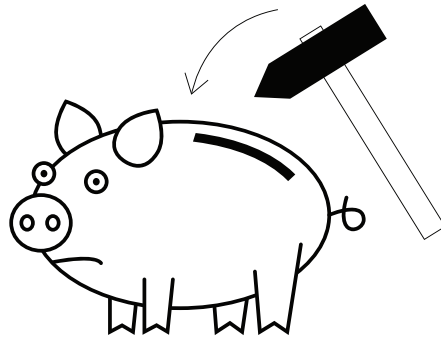
- Слабкі лідерські, управлінські та організаторські здібності формального лідера проекту.
- Нечітко сформульована мета проекту.
- Відсутня або неефективна система інформування сторін.
- Перенасиченість подіями.
- Неочевидні механізми впливу учасника на проект.

- Чітко досліджувати та описувати портрет головних вигодонабувачів (цільової аудиторії).
- Говорити з громадою її мовою.
- Планувати заходи, виходячи з інтересів головної цільової групи, а не «як попало».
- Вести постійний діалог (інформування) цільової групи проекту.
- Забезпечувати прозорість реалізації проекту, особливо в частині врахування думок, які були висловлені на зустрічах з громадою.

У першу чергу варто задуматись — за цікавим формулюванням і темою насправді можуть бути приховані нудні заходи і некомпетентні активісти.

ВАЖКО ЗАЛУЧИТИ СПЕЦІАЛІСТІВ ТА ЕКСПЕРТІВ БЕЗ ФІНАНСУВАННЯ

- Відсутнє розуміння в активістів, що експертам потрібно платити.
- Відсутнє розуміння принципів нематеріальної мотивації.
- Активісти вважають, що коли проект соціально значимий для них, то він такий для всіх.

- Досліджувати ринок праці та бюджетувати необхідних експертів заздалегідь.
- Пошукати необхідних експертів серед цільової групи проекту.
- Розуміти, що насправді в громадському житті «ніхто нікому нічого не повинен».

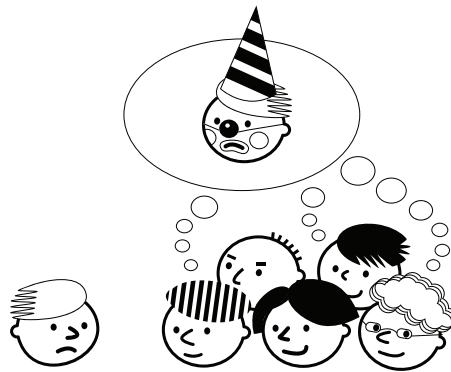

Є одна проблема. На сьогодні практично відсутній прозорий ринок експертних послуг в громадському секторі. Це, з одного боку, не дає можливості кращим заробляти більше. З іншого боку, відсутня прозора конкуренція, що негативно впливає на сам рівень експертності.

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

ГРОМАДА СПРИЙМАЄ АКТИВІСТІВ ЯК «БОЖЕВІЛЬНИХ І НАВІЖЕНИХ»

- Активісти часто люди емоційні та нестримані.
- Активісти часто думають, що все знають.
- Активісти вважають, що усі люди повинні бути соціально активними та відповідальними.
- Громадські активісти вважають, що питання розвитку громадянського суспільства є найважливішими для усіх.

- Досліджувати громаду, з якою потрібно працювати та вчитись говорити з нею її мовою.
- Бути послідовними в своїх діях та слідувати інструкціям (там, де вони є і, можливо, вже давно працюють).
- Розуміти, що насправді в громадському житті «ніхто нікому нічого не повинен».

«Якщо ви щойно щось зрозуміли, не поспішайте пояснювати це іншим — ви зрозуміли далеко не все» (К. Прутков).

НЕ ВИСТАЧАЄ ЗАЦІКАВЛЕНИХ ВИКОНАВЦІВ ПРОЕКТУ (ЗАВЕЛИКИЙ ПРОЕКТ)

- Слабкі лідерські, управлінські та організаторські здібності формального лідера проекту.
- Переоцінка власних сил та можливостей.
- Переоцінка важливості проекту для громади.
- Слабка інформаційна активність на старті проекту.
- Страх відкритості.
- Страх експерименту.

- Оцінити можливість поділу проекту на окремі малі проекти.
- Залучати активістів до початку проекту.
- Об'єктивно оцінювати свої ресурси та експертизу.
- Враховувати зовнішні ризики.
- Спробувати знайти помічників чи/та партнерів.

Як правило, віддавати на аутсорс некваліфіковану (низько кваліфіковану) діяльність завжди вигідно.

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ АКТИВІСТІВ

- Відсутнє розуміння принципів нематеріальної мотивації.
- Невміння працювати з волонтерами.
- залучення та об'єднання проти чогось, а не за щось.
- Авторитарний лідер проекту.
- Відсутність особистої мотивації.
- Криза делегування повноважень.
- Активіст вважає громаду сонною і починає її будити (насправді просто використовує неефективні інструменти залучення).

- Зрозуміти, що волонтерство — це діяльність для задоволення у вільний від основної роботи (діяльності) час, а не щоденна робота.
- Чітко проговорити собі, в чому полягає особиста мотивація участі в проекті й чи вона є взагалі.
- Не братись за надто громіздкі задачі та глобальні цілі за раз. Варто дробити проекти на малі кроки, заради видимого прогресу.
- Не перенапружуйтесь, бережіть себе.
- Допускати власні невдачі.

Громадська діяльність — це часто марафон, а не спринт, варто усвідомити це на старті.

ТРЕНІНГ-ТУРИЗМ

- Люди не цінують свій час і готові їздити на заходи заради дармової їжі та подорожей.

- Не компенсувати усі статті витрат (наприклад, харчування протягом дня залишити на відкуп учасників).
- Встановлювати невеликий внесок учасника.
- Прискіпливіше підбирати учасників для своїх заходів.

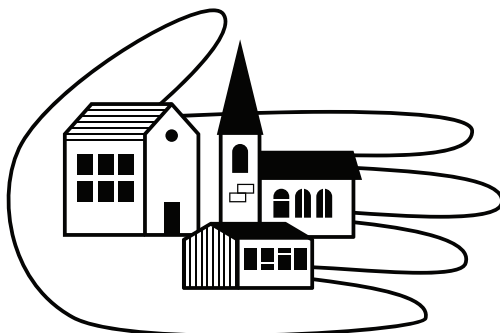

Тренінг-туризм — це скоріше наслідок проектів, які реалізуються «для галочки». Тобто організаторам простіше нагнати кількісні показники з допомогою «халяви» замість того, щоб реалізувати потрібні громаді проекти.

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

ЛЮДИ НЕ ІДЕНТИФІКУЮТЬ СЕБЕ З ВЕЛИКИМИ ГРОМАДСЬКИМИ ПРОСТОРАМИ

- Сучасні міста виникли як своєрідні гуртожитки для забезпечення потреб промисловості. Як наслідок — відсутня міська культура та ідентифікація «це моє місто».
- Міста часто позбавлені зручних громадських просторів.
- Наявні громадські простори незручні і непривабливі.

- Визначити «чим ми відрізняємось» — це перший крок до ідентифікації.
- Організувати постійно діючу просвітницьку кампанію навколо формування та поширення бренду міста.
- Перетворювати найменші громадські простори в зручні середовища для комунікації між людьми.

Це справжній марафон, який може тривати не одне десятиліття, поки виростуть містяни, які ідентифікують себе зі своїм містом.

РІШЕННЯ

КОРОТКИЙ ОПИС ІНІЦІАТИВ ТА ПРОЕКТІВ,
ЗАПРОПОНОВАНИХ УЧАСНИКАМИ ВІДКРИТОГО ПРОСТОРУ

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

1. ВІДПОВІДАЛЬНА КУПІВЛЯ ЗА ЧЕСНОЮ ЦІНОЮ (ПІДТРИМКА МАЛОГО БІЗНЕСУ ТА РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА). СПОЖИВАЙ РОЗУМНО! ВСЕУКРАЇНЬСЬКА МАПА СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНИХ/ЕКОЛОГІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ми — люди, які практикують етичне виробництво й споживання, одночасно з роботою дбаємо про екологію та допомогу тим, хто її потребує. Ми називаємо себе “соціальними підприємцями”, а справу, якою займаємось — “соціально орієнтованим бізнесом”.

На даному етапі ми зіткнулись з проблемою того, що не знаємо про існування один одного, наших проєктів. Про наше існування не знають ті, хто хоче підтримувати наші підприємства й споживати екологічні й етичні товари.

Тому народився проєкт “Споживай розумно!”. Це інтернет-платформа, де збираються бажаючі не витратити кошти, а задовольнити потребу:

- В підтримці українських виробників
- В благодійності
- В екологічному та етичному веденні бізнесу
- В отриманні позитивних поемоцій від покупки

Проект ми плануємо втілити через такі етапи:

- Збір інформації про соціально-орієнтовані підприємства, екологічний бізнес по всій Україні
- Створення групи/сторінки у фейсбуці
- Наповнення цієї сторінки інформацією про “нас” і “таких як ми”
- Запрошення до групи людей/потенційних клієнтів, яких цікавить споживання товарів “соціально орієнтованого/екологічного бізнесу”
- PR групи й ідеї етичного, екологічного виробництва та споживання
- Створення сайту та гуглмапи “соціально орієнтованих/екологічних підприємств”

Термін реалізації проекту: червень-серпень 2017 р.

Далі ми плануємо проводити та/або інформувати про освітні проекти на тему соціально орієнтованого/екологічного бізнесу та етичного/екологічного споживання, щоб більше людей залучити до практики цих ідей.

Контактні особи: Полозок Олена forolozok@gmail.com, Харчилава Тамара tkharchylava@gmail.com, Лук'янова Марія marichka8lu@gmail.com, Мельник Антоніна svitlechko@gmail.com, Маренкова Ірина irinababatio@gmail.com

2. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ІЗ ЗАЛУЧЕННЯ ЛЮДЕЙ

ХТО БЕРЕ УЧАСТЬ

Інна Індутна, Варвара Поднос, Олександра Найтушина, Марія Шененко, Тетяна Дементієва, Ірина Сальник, Марія Грищенко

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

НАСТУПНІ КРОКИ

1. створити групу у FB
2. проаналізувати досвід, який вже є
3. проаналізувати потреби нашої цільової аудиторії
4. дати відповідь на питання «Чому б я хотіла навчитися?», «Що я можу запропонувати?»

ДОМОВЛЕНО ПРО ЗУСТРІЧ

Через тиждень. Інна робить Doodle

КОНТАКТНА ОСОБА: Інна Індутна

3. СЕРІЯ ЗУСТРІЧЕЙ З КУЛЬТУРНОЇ СТІЙКОСТІ

ХТО БЕРЕ УЧАСТЬ

Оксана Потапова, Марія Шененко, Інна Індутна, Олександра Найтушина, Анна Оксютювич, Ірина Сальник, Тетяна Дементієва

НАСТУПНІ КРОКИ

1. зібрати методики, що поширюють культуру стійкості
2. список перевірки базових потреб
3. систематизація організаційного досвіду — як фактор умов до вигорання/ стійкості не вигорання

ДОМОВЛЕНО ПРО ЗУСТРІЧ

Не домовлено. Заплануємо скайп.

КОНТАКТНА ОСОБА: Інна Індутна

4. ПОФІКСИ ЗА 100 ДНІВ. НАЦІОНАЛЬНА ПРОГРАМА ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ ДО ВИРІШЕННЯ ЛОКАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ НА ОСНОВІ ІГРОФІКАЦІЇ

Останні кілька років «залучення громади» перебуває в тренді побажань та цілей громадських організацій, донорів, місцевої влади.

В той же час, декларовані та плановані заходи в рамках більшості проектів залучення опираються на застарілий інструментарій та часто не враховують думку та потреби самих громад, в яких реалізуються. Через що є неефективними або навіть провальними (за свідченням самих керівників проектів, що були озвучені в рамках відкритого простору «Участь без участі», м.Славутич, 2-4 травня 2017 року).

ЩО?

Національне змагання невеликих місцевих команд, які самостійно визначають і беруть в роботу місцеві проблеми для швидкого вирішення.

КОЛИ?

Червень-грудень 2017 року (орієнтовна тривалість проекту 170-200 днів).

ДЕ?

Міста, в яких громадські активісти вже зголосились взяти участь у проекті: Луцьк, Тернопіль, Хмельницький, Нетішин.

ЯК?

50 днів відводиться на інформаційну кампанію, реєстрацію команд, формування остаточного переліку локальних завдань, оцінку модератором складності завдань.

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

100 днів триває змагання. Команди вибирають із локальних списків собі проблему в роботу і після її вирішення від модераторів та суддів проекту отримують залікові бали на основі попередньої оцінки складності. Переможці за сумою балів, отриманих протягом 100-денного змагання отримують призи.

ВИГОДИ

Громада сама досліджує та формує перелік своїх проблем та потреб без стороннього впливу.

Громада сама вирішує свої проблеми і отримує досвід швидких перемог. Ігровий контекст (змагання за першість та приз) — це сильний мотиваційний інструмент, що спричинить широке залучення та розголос.

ЩО ДАЛІ?

На основі досвіду, отриманого у 2017 році, на 2018 рік буде розроблено інтернет-сервіс та мобільні аплікації для легкого масштабування проекту на необмежену кількість громад.

КОНТАКТИ: Михайло Войтович, vojtovicz@gmail.com, +380 (99) 776-55-51.

5. ПРОГРАМА (МУНІЦИПАЛЬНА) ЗАОХОЧЕННЯ ІНІЦІАТИВ ТА КОНСТРУКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ МЕШКАНЦІВ ЩОДО ОНОВЛЕННЯ МІСТА

ХТО БЕРЕ УЧАСТЬ

Олександра Наймушина, Руслан Рудомський, Олена Джула-Райфшнайдер, Марія Грищенко, Юлія Фролова, Максим Васалатій, Ганна Бондар, Олексій Багнюк, Ірина Садовнікова

НАСТУПНІ КРОКИ

1. Цифруємо записи
2. Гугл — док
3. Колективна творчість

ДОМОВЛЕНО ПРО ЗУСТРІЧ: Електронна пошта

КОНТАКТНА ОСОБА: Олександра Сладкова

6. КІНОКЛУБ КИЇВСЬКОГО ВЕЛОТРЕКУ «КІНОТРЕК»**БЕКГРАУНД**

Київський велотрек — спортивна споруда в Києві під відкритим небом для трекових велоперегонів, розташована неподалік вулиці Богдана Хмельницького. Побудований у 1913 році. У 2009 році Київський велотрек, один з найстаріших велотреків Європи, був зруйнований за згодою корумпованої міської влади в зв'язку з будівництвом житлового будинку з паркінгом.

На захист споруди встала спільнота велоактивістів та активних киян. Група готувала судові позови, інформаційну кампанію та акції прямої дії.

Під тиском громади у 2014 році почалися роботи з реконструкції споруди, і 21 травня 2017 відбулася церемонія відкриття оновленого велотреку.

КЕЙС

Відновлення Київського велотреку — одна з найбільших перемог міських активістів за роки незалежності України. Громаді вдалося не лише зупинити руйнування споруди, але й вплинути на хід відновлювальних робіт. Поява такого масштабного функціонального некомерційного простору в центрі Києва є безпрецедентною подією для міста та країни.

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

КОРОТКИЙ ОПИС ПРОЕКТУ

Регулярні покази тематичних фільмів на території Київського велотреку з подальшим обговоренням з аудиторією та запрошеними експертами. Завдання проекту — перетворити велотрек на центр тяжіння не лише велоспільноти, але й активістів з інших сфер, а також звичайних містян. Регулярні некомерційні освітні заходи перетворюють його на майданчик для формування та підтримки горизонтальних зв'язків активних містян. Таким чином, відкриття велотреку стане не кульмінаційною точкою, але початком нової історії творення громадянського суспільства в Києві.

КОЛИ: Червень — грудень 2017 — просто неба

ДЕ: Київський велотрек, вулиця В'ячеслава Липинського. Червень — грудень 2017 — просто неба, в холодну пору року — у приміщенні Київського велотреку

ОЧІКУВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Створення постійного майданчика для зустрічей активістів велоруку, міських активістів та сусідів Київського велотреку. Співпраця з соціально-відповідальним бізнесом (кафе Тін Тін).

НАСТУПНІ КРОКИ: Продовження діяльності кіноклубу в 2018 році.

7. OPEN SPACE FOR ODESSA FUTURE В РАМКАХ «МАЙСТЕРНІ МІСТА 2017»

ХТО БЕРЕ УЧАСТЬ: Олексій Ткаченко, Тарас Тимчук, Мар'яна Завійська, Юлія Фролова, Максим Васалатій

НАСТУПНІ КРОКИ

1. На 9.05 — рішення запрошуючої сторони стосовно дати проведення та бюджету
2. Угода
3. Подія

ДОМОВЛЕНО ПРО ЗУСТРІЧ: Онлайн-зустріч після першого кроку — 11.05

КОНТАКТНА ОСОБА: Олексій Ткаченко

8. ЖИВЕ СЕЛО. ТВОРЧИЙ ПРОЕКТ

ХТО БЕРЕ УЧАСТЬ

- ГО «Живе село»
- ГО «Культурний діалог»
- + залучення партнерів (експерти, влада)

НАСТУПНІ КРОКИ

- чернетка проекту
- вивчення інтересів донора
- залучення партнерів
- аплікація — червень 2017 року

ДОМОВЛЕНО ПРО ЗУСТРІЧ

- травень — червень — налагодження взаємодії між організаціями;
- проходження тренінгу «Active citizens»
- реалізація проекту 2017 у липні — січні 2018 року

КОНТАКТНА ОСОБА: Марина Орлова, Оксана Олійник

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

9. МАЙБУТНЄ КИЄВА

ХТО БЕРЕ УЧАСТЬ

Костянтин Колесніков

НАСТУПНІ КРОКИ

Інструмент існує —

ДОМОВЛЕНО ПРО ЗУСТРІЧ

FB: Київська Стратегічна Спільнота

КОНТАКТНА ОСОБА

Костянтин Колесніков kolesnikov_k@ukr.net

10. МЕРЕЖА ШКІЛ МІСТЯНИНА

ХТО БЕРЕ УЧАСТЬ

Костянтин Колесніков

МОЇ (НАШІ) НАСТУПНІ КРОКИ

- FB-сторінка
- комунікаційна стратегія
- реліз
- маніфест
- зустріч інтересантів (під-проект)

ДОМОВЛЕНО ПРО ЗУСТРІЧ

Відкрито (FB)

КОНТАКТНА ОСОБА

Костянтин Колесніков kolesnikov_k@ukr.net

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

11. OPEN SPACE В ЖИТОМИРІ «ДИВОДІЇ»

ХТО БЕРЕ УЧАСТЬ

Мар'яна Завійська
Олександра Целіщева
Ірина Маренкова

МОЇ (НАШІ) НАСТУПНІ КРОКИ

26 — 27.08 50 учасників

ДОМОВЛЕНО ПРО ЗУСТРІЧ

Онлайн

КОНТАКТНА ОСОБА

Мар'яна Завійська zaviyska.maryana@gmail.com

ПІСЛЯМОВА

ОРИГІНАЛ МАТЕРІАЛУ ОПУБЛІКОВАНО В ЖУРНАЛІ ПРО СУЧАСНУ КУЛЬТУРУ «KORYDOR»

(WWW.KORYDOR.IN.UA/UA/OPINIONS/LAVKA-Z-PALET-HVOROB-I-ROSTU-URBAN-AKTIVIZMU.HTML)

АВТОР: МАР'ЯНА КУЗЕМСЬКА

Цей текст є спробою саморефлексії, такий собі «монолог активістки», яка за час його написання декілька разів встигала впадати в апатію і все одно робити проекти — іноді «через «не хочу», іноді — на воскреслому ентузіазмі. За два місяці, що текст «відстоювався», я мала нагоду ще раз переглянути своє ставлення до активізму, до локальних проектів і, маю надію, знайти для себе конструктивне рішення.

На початку травня у Славутичі, в рамках фестивалю кіно та урбаністики 86: Близькість / Intимасу, відбувався семінар «Участь без участі». Організатори пропонували захід у форматі відкритого простору (open space), «який дасть змогу озвучити, обговорити та проаналізувати у безпечному середовищі свої історії помилок та невдач».

Особисто я їхала на цей семінар як на своєрідну психологічну супервізію. Здебільшого на урбаністичних форумах все відбувається доволі стандартно — заявлена тема, «історії успіху» і мало часу на питання. Живе обговорення зазвичай переноситься на кава-брейки і часто обмежене вже наявними «тусовками» знайомих активістів. У випадку семінару в Славутичі основною спокусою була можливість проговорити (і виговоритися) щодо власних помилок у організації партисипативних проектів, особливо напередодні активістського літа.

Формат open space порівняно новий для України, але саме він і зіграв ключову роль в ефективності цього заходу. Передусім підкуповував вільний формат зголошення тем: кожен/кожна з учасників міг запропонувати власне питання до обговорення і вибрати для нього час із програмної сітки. У цьому був перший дуже важливий момент — уже при анонсуванні тем можна було побачити, наскільки перетинаються зацікавлення інших учасників та учасниць і на місці об'єднати чи переформатувати панелі. Окрім того, модератори підкреслювали, що «все, що відбувається — саме те, що має відбуватись» і «всі, хто прийшли — саме ті, хто мав прийти», ці мотто налаштовували на медитативно-конструктивний лад. Момент примусу був лише у запрошенні до спільних вступних та підсумкових зустрічей і це спонукало до створення атмосфери довіри та водночас відповідальності.

Що ж до самих тем, серед них виразно переважала проблематика роботи з громадою, самоідентифікації, мотивації та самоорганізації активістів. При цьому графік був таким, що на всі дискусії потрапити було фізично неможливо: кожному/кожній доводилося обирати важливішу тему, жертвуючи чимось іншим. Зазвичай на таких зібраннях активістів лунає риторика протистояння «влада-громада», в якій активісти звично бачать себе представниками громади. У Славутичі ж обговорення несподівано змістилося до трикутника «влада-активісти-громада», у якому активісти здебільшого беруть на себе функцію посередників між адміністрацією та громадянами.

Однією з найбільш цінних речей для мене впродовж дискусій стала можливість обговорити якість проектів та особисту мотивацію активістів, які беруть у них участь. До якої міри ми як організатори готові приймати думку громади? Чи готові відмовлятися від власних амбіцій та уявлень про результати проекту, якщо це суперечить волі більшості? Чи готові ми до діалогу і до відповіді громади на наші мистецькі висловлювання у публічних просторах? Чи здатні ми приймати критику, чи не заперечуємо ми «експертності» користувачів? Що взагалі вважати «експертністю»? Зрештою, на основі чого ми припускаємо, що громада потребує допомоги? Хто має виступити агентом змін і сформулювати запит?

Минулого року я повернулася жити у район Львова, у якому виросла. Я вирішила принагідно використати свій досвід у культурному менеджменті для «покращення якості життя та активізації мешканців» — стандартну фразу з проектних заявок я вирішила застосувати на найбільш низовому рівні. До того часу мені зазвичай доводилося працювати з нішевими проектами і вмотивованими людьми, а вихід «в поле», знаючи специфіку рідного району, був для мене викликом.

На щастя, завдяки проекту «Громади в дії», зустріти інших місцевих активістів було не складно. Усі учасники нашої сусідської ініціативи вже мали досвід роботи в різноманітних громадських організаціях, тому ми вирішили організувати для початку Свято району. Первісна ідея полягала в тому, аби привернути увагу мешканців до старої розваленої естради на дитячому майданчику, проговорити з ними можливість її відновлення, щоби згодом напрацювати конкретний проект та подати його на громадський бюджет. Але й просто залучити мешканців до участі у святі було для нас прийнятним результатом.

Ми прагнули зробити зразково-показовий партисипативний проект: провели кілька зустрічей з мешканцями, залучили волонтерів серед дітей і серед батьків, підключили спонсорів, місцеві бібліотеки, знайомих з інших ГО і навіть місцеву парафію (яка у певний момент дуже допомогла

з аніматорами та обладнанням). Загалом подія вдалася. Ми зібрали понад 300 учасників, провели фестиваль, якого, за словами сусідів, тут не бачили за останні 25 років — з концертом, майстер-класами, вечірнім кінопоказом, спільним пікніком і виготовленням вуличних меблів із палет (так-так, куди ж без них?) Але після свята у нас залишився осад — чим всі наші зусилля відрізнялись в очах сусідів від маркетингового заходу кондитерської фабрики чи передвиборної кампанії місцевого депутата? Чи були варті ці зусилля того, щоб 15-20 осіб здобули досвід волонтерства, а ми вдосконалили свої менеджерські навички?

У підсумку, ідея відновлення естради через громадський бюджет міста не вдалася: наш проект зібрав недостатню кількість голосів та не пройшов відбору, поступившись сильнішим інституційним проектам, що лобіювалися школою та політичною партією. Зрештою, можливо, ідея простору для культури вимагає набагато довшого пропрацювання, аніж зрозумілі усім дитячі та спортивні майданчики. Єдиний видимий результат фестивалю — лавки з палет — на диво добре пережили рік, проте місцевий ЖЕК просить їх розібрати: сусіди скаржаться, що ввечері їх використовують місцеві пияки. А наша команда зіткнулася з вигоранням, і довший час проведення наступного свята було під великим питанням. Зрештою, наступний фестиваль ми організували на новому місці та об'єднали зусилля з іншими ініціативами району.

На прикладі цього типового громадського проекту можна розкласти усі болючі питання, які турбують пересічного активіста: обговорення та сприйняття проекту громадою, залучення партнерів, підтримка місцевих волонтерів, формат, який би не завдавав дискомфорту мешканцям, очікування від результатів проекту. Але і його можна звузити до кейсу з вуличними лавками (тут можна підставити будь-яку іншу інфраструктурну складову).

Встановлення лавки у громадському просторі активісти зазвичай подають як суспільне благо. Лавка — як предмет нейтральний по суті — на думку активістів здатна покращити якість простору, створити місце для спілкування, зробити його зручнішим для майже усіх користувачів. Проте проблема полягає в тому, що лавка як предмет буденності є неререфлексованим предметом: на неї звертають увагу лише у тому випадку, коли вона створює незручності. Скарги від мешканців на те, що лавка приваблює небажаних для сусідства осіб — це, мабуть, одна з найпоширеніших реакцій, яку отримують активісти. Вирішити це питання можна освітленням, постійним наглядом та викликом поліції за потреби, але це потребує додаткових нетипових зусиль з боку мешканців, порушує їхні звичні буденні практики, витягає мешканців із зони комфорту, словом, проковує до всіх незручностей, пов'язаних із набуттям відповідальності.

Пропонуючи нові об'єкти інфраструктури — від лавок до культурних центрів — чи готові ми — активісти — вибудовувати також і нові практики? Роблячи невидимі речі видимими, чи готові ми брати на себе частину відповідальності за них? Чи готові ми підтримувати життя створених нами просторів? Чи готові докладатися до тривалих «м'яких» проектів? Чи готові поливати дерева, ремонтувати лавки, вести гуртки та кіноклуби у реорганізованих «народних домах», щодня спілкуватись із мешканцями, яких ми одного разу «прокачали з проектного менеджменту» чи запросили на хакатон? Чи готові ми повноцінно жити в наших громадах так, як навчаємо інших на наших тренінгах?

Більшість наших проектів, де ми беремо участь як активіст(к)и, короткострокові: нам бракує грошей, ентузіазму, часу, людей, які готові присвятити цій роботі свої зусилля. А зміни, яких ми намагаємося досягнути, потребують більших і триваліших зусиль, потребують інституцій, які би змогли забезпечити тяглість процесів. Ми хочемо, щоби з нами рахувалась місцева влада, щоби визнавала нашу експертну думку і, водночас, дуже мало хто з нас справді готові присвятити свій час роботі в адміністраціях, школах, бібліотеках, готові реформувати їх зсередини. Ми вміємо звітувати перед донорами, але часто не наважуємося зізнатися собі у своїх компетенціях. Ми навіть іноді досі соромимося вголос сказати, що досягнули професійного рівня в аналітиці, менеджменті, фасилітації, проектуванні, що можемо взяти на себе одну сферу роботи, а іншу — передати партнеру, якого вважаємо компетентним.

Пропонуючи зміни, ми підважуємо ієрархії, можливо, руйнуємо певні усталені зв'язки і способи комунікації і, закінчивши проект, залишаємо із цим громаду. Ми створюємо нові виклики і не пропонуємо для них рішень, або ж недостатньо довго пропрацьовуємо ці рішення з громадами, щоби вони увійшли в буденну практику. Ми любимо працювати з короткотерміновими проектами, тримаючи в голові можливість завжди змінити сферу діяльності.

Урбаністичний рух в Україні достатньо молодий, а дитячі хвороби росту є неминучими. Наступні декілька років у цій сфері неодмінно з'являтимуться нові фахівці, які змінюватимуть правила гри. Якщо ми всерйоз налаштовані змінювати наші міста і стосунки в наших громадах, то нам варто налаштовуватися на марафон — розширювати наші горизонти планування, не боятися складних тривалих проектів, вчитися самим та вчитися співпрацювати з іншими, брати на себе відповідальність.

УЧАСНИКИ

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я	ОРГАНІЗАЦІЯ	НАСЕЛЕНИЙ ПУНКТ
Багнюк Олексій	Осокорки Клуб	Київ
Балабан Наталя	Інститут лідерства та управління Українського католицького університету	Львів
Берг Діана	Арт-платформа "Тю!" / ГО "Розвиток Приазов'я"	Маріуполь
Бондар Ганна	Департамент містобудування та архітектури КМДА	Київ
Бондарчук Ярослава	Менеджерка та координаторка культурних проєктів	Харків
Васалатій Максим	Urbaninst	Одеса
Відіщева Євгенія	Театр Переселенця	Київ
Вогник Микола	Київський велотрек	Київ
Войтович Михайло	ГО "Інститут політико-інформаційних досліджень"	Луцьк
Ганюшкіна Мирослава	Агенція АртПоле	Київ
Гладштейн Ілля	Громадська організація 86	Київ
Грищенко Марія	Аналічний центр CEDOS	Київ
Гурін Дмитро	Міністерство охорони здоров'я	Київ
Дементієва Тетяна	IREX Ukraine	Київ
Джула-Райфшнайдер Олена	Urban Te	Тернопіль
Завійська Мар'яна	#openspaceworks	Київ
Зайцев Владислав	Vezha Creative Space	Маріуполь
Індутна Інна	350.org	Київ
Калюк Павло	Спільнота сусідів "Подoliaчка"	Київ
Колесніков Костянтин	Київська Стратегічна Спільнота	Київ
Колодій Світлана	Global Office NGO	Київ
Куземська-Данилюк Мар'яна	Програма культурології УКУ	Львів
Лепуга Анастасія	Інститут міста	Львів
Лук'янова Марія	Швейний кооператив Швеми / Швейний кооператив ReSew	Київ
Маренкова Ірина	Громадська організація "Житомир: зроби голосніше!"	Житомир
Мельник Антоніна	Швейний кооператив Швеми / Швейний кооператив ReSew	Київ
Наймушина Олександра	Житомир: зроби голосніше!	Житомир
Васьків Оксана	Mediacomics	Львів
Оксютович Анна	ГО "Працююча християнська молодь"	Львів
Олійник Оксана	Громадська організація "Живе село"	с. Христанівка Лохвицького району Київської області

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ РЕАЛЬНЕ,

А НЕ БУТАФОРНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ?

Олійник Євгенія	KORYDOR	Київ
Орлова Марина	ГО "Культурний ді@лог"	Кременчук
Парафенюк Анастасія	ГО "Гараж Генг"	Київ
Поднос Варвара	Аналітичний центр CEDOS	Київ
Полозок Олена	Центр громадянських ініціатив "Ми разом"	Київ
Попов Максим	МІСТ	Херсон
Потапова Оксана	Театр для діалогу	Київ / с. Баранівка
Райфшнайдер Дмитро	Urban.te, Proprostir	Хмельницьк
Рудомський Руслан	ГО "Громада міста Нетішин"	Нетішин
Руцак Андрій	ГО "Кращий Сихів"	Львів
Садовнікова Ірина	ГО "Сіті Лаб"	Полтава
Сальник Ірина	ГО "Міські реформи"	Харків
Семиволос Наталя	Українська мережа освіти дорослих та розвитку інновацій	Київ
Сладкова Олександра	Інститут просторового розвитку	Львів
Тимчук Тарас	#openspaceworks	Київ
Ткаченко Олексій	ГО "Urban Inst" Одеса	Одеса
Фоменко Олександр	Театр Переселенців	Київ
Фролова Юлія	UrbanInst	Одеса
Харчилава Тамара	Національний екологічний центр України	Київ
Целіщева Олександра	#openspaceworks	Київ
Шененко Марія	Асоціація велосипедистів Києва	Київ
Шутюк Олександр	Інститут просторового розвитку	Львів

ОРГАНІЗАТОРИ

OPENSOURCE.WORKS

#OPENSOURCEWORKS — група незалежних консультантів, дослідників, фасилітаторів, які практикують і просувають в Україні технологію відкритого простору.

БІЛЬШЕ: [HTTP://OPENSOURCE.WORKS](http://opensource.works)

ФЕСТИВАЛЬ 86

«Через катарсис до утопії» — саме так ми вирішили пояснювати усе те, що ми робимо. Ми — сім'я «86», ми — команда професійних кураторів, які ставлять за мету змінити українські міста через культуру, а свідомість містян через кіно та мистецтво.

БІЛЬШЕ: [HTTP://WWW.86.ORG.UA/](http://www.86.org.ua/)

ФОТОГРАФІЇ: НАТАЛКА ДЯЧЕНКО

ІЛЮСТРАЦІЇ: ОКСАНА ВАСЬКІВ

ДИЗАЙН: АНДРІЙ ГОНЧАРУК